

Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

Opvolgingsonderzoek Zwemmen in De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer en Zuideramstel

Rekenkamerbrief 2014 - 06
2 april 2014

Geachte leden van de gemeenteraad,

In september 2013 is de rekenkamer gestart met een onderzoek naar de opvolging van de aanbevelingen uit de onderzoeken *Zwemmen in De Baarsjes*, *Zwemmen in Geuzenveld-Slotermeer* en *Zwemmen in Zuideramstel* uit 2010. In elk van deze rapporten was een aantal aanbevelingen opgenomen.

Deze onderzoeken betroffen taken en verantwoordelijkheden, die tot 19 maart 2014 aan de stadsdelen waren. Gegeven de wijzigingen in het bestuurlijk stelsel die op die dag van kracht werden wil de rekenkamer de gemeenteraad informeren over de wijze waarop de dagelijks besturen van de stadsdelen uitvoering hebben gegeven aan de aanbevelingen. Een afschrift van deze rekenkamerbrief zal de rekenkamer sturen naar de betrokken bestuurscommissies.

De rekenkamer onderzocht drie jaar na publicatie de wijze waarop haar aanbevelingen uit 2010 zijn opgepakt.

1. In welke mate heeft het onderzoek aanleiding gegeven tot een gedachtewisseling en behandeling in de stadsdeelraad?
2. In welke mate is door het dagelijks bestuur van het stadsdeel uitvoering gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkamer?

Behandeling in de stadsdeelraad

De drie rapporten zijn op respectievelijk 9 en 16 februari 2010 gepubliceerd en afzonderlijk gepresenteerd aan de raden van de toenmalige stadsdelen De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer en Zuideramstel.

Deze stadsdelen zijn per 1 mei 2010 door fusie opgenomen in respectievelijk de stadsdelen West, Nieuw-West en Zuid. De rekenkamer constateert dat geen van de raden van de voormalige stadsdelen in de korte tijd die hun nog restte tot de fusie deze onderzoeksrapporten van de rekenkamer heeft besproken. Na de fusie hebben de raden van de nieuw ontstane stadsdelen er geen aandacht meer aan besteed.

Uitvoering van de aanbevelingen

De rekenkamer concludeert op grond van dit opvolgingsonderzoek dat in stadsdeel Nieuw-West 3 van de 6 aanbevelingen zijn uitgevoerd en 3 gedeeltelijk, dat in stadsdeel West 2 van de 5 aanbevelingen zijn uitgevoerd, 2 gedeeltelijk en 1 niet, en dat in stadsdeel Zuid 3 van de 6 aanbevelingen gedeeltelijk zijn uitgevoerd en 3 niet. In bijlage 1 geven we een overzicht van de aanbevelingen en of deze volledig, deels of niet zijn uitgevoerd.

Aandachtspunten

De drie onderzochte zwembaden verschillen onderling in eigendom en exploitatie. Het Sloterparkbad in Nieuw-West is in gemeentelijk eigendom, maar wordt door een particulier (Optisport) geëxploiteerd. Het eigendom en de exploitatie van SportPlaza Mercator in West is in handen van Sportfondsen Amsterdam-West. De gemeente (stadsdeel Zuid) is eigenaar en exploitant van het De Mirandabad. De aanbevelingen die de rekenkamer in 2010 deed, waren toegesneden op de verschillende situaties.

Particuliere exploitatie

Bij de twee zwembaden die particulier worden geëxploiteerd waren onze aanbevelingen er op gericht om tot heldere afspraken te komen met de exploitanten over het onderscheid tussen de maatschappelijke functie (het zwembad) en de andere commerciële functies in de accommodatie, op de bestemming van het (positieve) bedrijfsresultaat en op de betrokkenheid van de moederorganisatie bij de continuïteit van het zwembad.

Het aanbrengen van een onderscheid tussen de maatschappelijke en de commerciële functies van een zwembad is volgens de rekenkamer nodig omdat dit een grondslag biedt voor het bepalen van de - hoogte van de - subsidie van de gemeente. Als de exploitant er niet in slaagt om uit zijn commerciële activiteiten een positief resultaat te behalen kan sprake zijn van zogenaamde kruissubsidiëring, waarbij de gemeente niet de maatschappelijke activiteiten in het zwembad subsidieert, maar de commerciële. Uit het onderzoek blijkt dat stadsdeel Nieuw-West de aanbeveling hierover grotendeels heeft uitgevoerd. In de huur- en exploitatieovereenkomst over het Sloterparkbad zijn de maatschappelijke en de commerciële activiteiten gedefinieerd. Voor de commerciële activiteiten is ook een commerciële huurprijs afgesproken, die onderscheiden wordt van de rest van de door de exploitant op te brengen huur. Verder zijn de baten en lasten van de maatschappelijke en commerciële activiteiten bepaald.

Het dagelijks bestuur van het toenmalige stadsdeel De Baarsjes heeft in 2010 al aangegeven dat het het onderscheid tussen maatschappelijke en commerciële activiteiten van het zwembad doelbewust niet had gemaakt. Het argument was dat de commerciële activiteiten financieel bij kunnen dragen aan de maatschappelijke activiteiten. Op grond van het opvolgingsonderzoek constateert de rekenkamer dat er in de exploitatieovereenkomst over SportPlaza Mercator wel afspraken zijn opgenomen over het aantal uren en de openstellingsuren van maatschappelijke activiteiten, alsmede over de tarieven, maar dat er niets is opgenomen over een scheiding in de administratie van de exploitant over de kosten en baten van maatschappelijke en commerciële activiteiten.

De rekenkamer erkent dat het niet eenvoudig is voor de exploitant om een onderscheid te maken tussen de kosten van maatschappelijke en commerciële activiteiten. Diverse kosten, zoals de kosten voor het gebouw of kosten van (een deel van) het personeel, hebben betrekking op zowel de maatschappelijke en de commerciële activiteiten van het

zwembad. Zolang het stadsdeel er echter niet in slaagt om nadere afspraken met de exploitant te maken over het inzicht in de *kosten* van de maatschappelijke en commerciële activiteiten, is het afhankelijk van signalen, die af te leiden zijn uit de gegevens over de *baten* van de maatschappelijke en commerciële activiteiten. De rekenkamer blijft van mening dat het stadsdeel hierbij een risico loopt, waardoor het onverwachts te maken kan krijgen met tegenvallers of andersom te weinig zicht heeft op het bereiken van het doel van het verstrekken van de exploitatiesubsidie, namelijk een bijdrage te leveren voor de maatschappelijke functie van het zwembad.

Andere aanbevelingen betroffen de bestemming en de verdeling van een positief bedrijfsresultaat tussen stadsdeel en exploitant en de betrokkenheid van de moederorganisatie bij de continuïteit van het zwembad.

De afspraken over de bestemming van het bedrijfsresultaat zijn helder. Voor het Sloterparkbad is een regeling afgesproken waarbij het resultaat tot een bepaald bedrag (in dit geval €50.000) ten goede of ten laste komt van de exploitant. Als het resultaat hoger wordt, komt dit voor 50% ten goede of ten laste van het stadsdeel. Bij SportPlaza Mercator komen alle baten of tekorten terecht bij de exploitant. Het stadsdeel profiteert niet van goede resultaten, maar draagt ook geen risico.

De stadsdelen zijn er niet in geslaagd duidelijke afspraken te maken met de moederorganisatie over haar betrokkenheid bij de continuïteit van het zwembad in geval van (dreigend) faillissement. In Nieuw-West ontbreken ze in de huur- en exploitatieovereenkomst. Het dagelijks bestuur van stadsdeel West zegt hierover wel afspraken met Sportfondsen Nederland te hebben gemaakt en dat de directie van Sportfondsen deze effectueert. De rekenkamer kent deze afspraken echter niet.

Van belang is dat het stadsdeel zich garant heeft gesteld voor een bedrag van €10,1 miljoen voor de lening die Sportfondsen moest aangaan voor de bouw van het zwembad. Hierdoor ontstaat bij een dreigend exploitatietekort van SportPlaza Mercator de situatie dat een verhoging van de exploitatiebijdrage door het stadsdeel valt te verkiezen boven faillissement van de exploitant en overname van de exploitatie van het zwembad. Hoewel het risico dat het stadsdeel hierbij loopt is verminderd doordat het stadsdeel de beëindigingsafspraken met de exploitant heeft weten te verbeteren en de controle en het toezicht op de exploitatie door het stadsdeel is verbeterd, blijft het wel aanwezig.

Gemeentelijke exploitatie

De aanbevelingen van de rekenkamer over het De Mirandabad betroffen voornamelijk de doelmatigheid van de exploitatie van de accommodatie. Andere aanbevelingen betroffen een verduidelijking van de doelen voor de publieke taken van het De Mirandabad en de verantwoording over de bereikte resultaten.

De rekenkamer was in 2010 van mening dat de exploitatie van het de Mirandabad door het stadsdeel op onderdelen bijzonder ondoelmatig was. Het dekkingspercentage (aandeel van de kosten, exclusief kapitaal- en huurlasten, dat werd gedekt door de baten, exclusief exploitatiesubsidie) van het De Mirandabad kwam uit op 37,5%. Daarmee lag het exploitatieresultaat ver onder de landelijke norm. Op grond van het opvolgingsonderzoek constateert de rekenkamer dat het dekkingspercentage in 2012 43% was. Er is dus sprake van een kleine verbetering. Die lijkt voornamelijk tot stand gebracht door een vermindering van de personeelslasten en door de uitbesteding van

een deel van het beheer van de installaties. Op deze gebieden deed de rekenkamer ook aanbevelingen in 2010. Andere suggesties die de rekenkamer deed, zoals een beperking van de oppervlakte water en een heroverweging van de doorbelaste kosten, kon of wilde het stadsdeel niet uitvoeren.

De rekenkamer blijft van mening dat de doelmatigheid van de exploitatie van het De Mirandabad de nodige aandacht vereist. De huidige exploitatie komt uit op een jaarlijks tekort van ongeveer €3,3 miljoen. Dat is bijna twee keer zoveel als de bijdragen die stadsdeel Nieuw-West kwijt is aan de exploitatie van het Sloterparkbad (€1,8 miljoen), dat jaarlijks ongeveer evenveel bezoekers trekt.

Verder deed de rekenkamer aanbevelingen in 2010 over de verduidelijking van de doelen voor de publieke taken van het De Mirandabad en de verantwoording over de bereikte resultaten. Net als in 2010 constateert de rekenkamer dat er geen nadere explicatie of detaillering van de beleidsdoelstellingen voor het De Mirandabad is. Ook is er geen managementcontract meer met de leiding. Het stadsdeel heeft echter geen behoefte aan specifieke doelstellingen voor het zwembad noch behoefte om zich te bemoeien met de inhoudelijke programmering van het De Mirandabad. Het stadsdeel is echter wel van mening dat het aan de aanbevelingen voldoet. Dit zou blijken uit de aanwezigheid van een openstellingsrooster, het inspringen op de vraag van specifieke doelgroepen en de - normale - financiële verantwoording binnen de P&C cyclus. Maar welke groepen zwemmers via het openstellingsrooster of het aanbod aan specifieke doelgroepen zouden moeten worden bereikt en welke worden bereikt, blijft volstrekt onhelder. Ook voor dit aspect vraagt de rekenkamer om blijvende aandacht, mede omdat het kan bijdragen aan een verbetering van het exploitatieresultaat.

Met vriendelijke groet,

dr. J.A. de Ridder
directeur Rekenkamer Metropool Amsterdam

Colofon Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam
Frederiksplein 1
1017 XK Amsterdam
Tel. 020 552 2897
Projectleider: drs. John van Leuken

Bijlage 1 – Conclusies over uitvoering aanbevelingen

Hieronder vatten we onze bevindingen samen naar de uitkomst van de vraag in welke mate de dagelijks besturen van de stadsdelen uitvoering hebben gegeven aan de aanbevelingen uit de rapporten *Zwemmen in De Baarsjes*, *Zwemmen in Geuzenveld-Slotermeer* en *Zwemmen in Zuideramstel*.

Tabel B.1. Samenvatting van de oordelen van de rekenkamer over de uitvoering van de aanbevelingen door de dagelijks besturen van de stadsdelen Nieuw-West, West en Zuid

Aanbeveling		Overgenomen	Uitgevoerd
	Nieuw-West: Sloterparkbad		
1	Zorg er voor dat de exploitant onderscheid maakt tussen de exploitatie van de maatschappelijke functie (het zwembad) en de overige commerciële functies van het Sloterparkbad. Slechts nadat een dergelijk onderscheid is aangebracht, kan het stadsdeel beoordelen of de exploitatiesubsidie daadwerkelijk gebruikt wordt voor het doel, waar zij voor is bestemd.	●	●
2	Maak heldere afspraken met de exploitant over het onderscheid tussen huurdersonderhoud (exploitant) en eigenaarsonderhoud (stadsdeel).	X	●
3	Maak de volgende formele afspraken: - met de exploitant over de bestemming van een positief bedrijfsresultaat; - met de exploitant en de moederorganisatie over de continuïteit en over de garantstelling van de moederorganisatie bij het optreden van een negatief resultaat van haar dochteronderneming. - neem afspraken tussen het stadsdeel en de exploitant over de risicodeling op in de huur- en exploitatieovereenkomst.	●	●
4	Zie er op toe dat als de exploitant tariefaanpassingen aan brengt, deze door het stadsdeel worden goed gekeurd, zoals contractueel is bepaald.	●	●
5	Leg de stadsdeelraad zo spoedig mogelijk een geactualiseerd groot-onderhoudsplan voor op grond waarvan de omvang van de benodigde jaarlijkse dotatie groot onderhoud en de additionele dotatie risicovoorziening groot onderhoud kunnen worden vastgesteld.	X	●
6	Zorg er voor dat het stadsdeel voldoende expertise heeft om de controle en het toezicht op de exploitatie van zwembaden uit te voeren, zo mogelijk in samenwerking met andere stadsdelen en de centrale stad.	X	●

Aanbeveling		Overgenomen	Uitgevoerd
	West: SportPlaza Mercator		
1	Zorg er voor dat de exploitant onderscheid maakt tussen de exploitatie van de maatschappelijke functie (het zwembad) en de overige commerciële functies van Sportplaza Mercator. Slechts nadat een dergelijk onderscheid is aangebracht, kan het stadsdeel beoordelen of de exploitatiesubsidie daadwerkelijk gebruikt wordt voor het doel, waar zij voor is bestemd.	●	●
2	Neem in de exploitatieovereenkomst afspraken op over de verdeling van het exploitatieresultaat tussen stadsdeel en exploitant en neem hierin goede beëindigingsafspraken op.	●	●
3	Maak de volgende formele afspraken: - met de exploitant over de bestemming van een positief bedrijfsresultaat; - met de exploitant over de continuïteit en over de garantiestelling van de moederorganisatie bij het optreden van een negatief resultaat van haar dochteronderneming.	●	●
4	Zie er op toe dat als de exploitant tariefaanpassingen aan brengt, deze door het stadsdeel worden goedgekeurd.	X	●
5	Voer de controle op de afspraken die zijn vastgelegd met de exploitant uit en spreek de exploitant er op aan als hij er zich niet aan houdt. Zorg er voor dat het stadsdeel voldoende expertise heeft om de controle en het toezicht op de exploitatie van zwembaden uit te voeren, zo mogelijk in samenwerking met andere stadsdelen en de centrale stad.	●	●

Aanbeveling		Overgenomen	Uitgevoerd
Zuid: De Mirandabad			
1	Definieer heldere en meetbare doelen voor de publieke taken van het Mirandabad. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een openstellingsrooster of een minimaal aantal uren, dat toegankelijk is voor specifieke doelgroepen.	●	●
2	Zorg er voor dat het management van het zwembad zich verantwoordt over de inhoudelijke en financiële doelen, die het stadsdeel voor het zwembad heeft vastgesteld.	●	●
3	Doe onderzoek naar de mogelijkheden om de personeelslasten te verlagen en betrek hierbij de mogelijke (gedeeltelijke) uitbesteding van de exploitatie van het zwembad.	●	●
4	Ga na of de doorbelasting van personeelskosten aan het De Mirandabad verantwoord is. Overweeg een doorberekening van kosten op grond van werkelijk gemaakte uren.	●	●
5	Overweeg bij de bouw van het nieuwe zwembad minder wateroppervlakte dan nu het geval is te realiseren of zorg er voor dat er meer bezoekers komen zodat de verhouding tussen zwembadwater en bezoekers meer in overeenstemming komt met het landelijke gemiddelde. Bezie de wenselijkheid van een doelgroepenbad.	●	●
6	Stel voor het nieuw te bouwen zwembad een nieuwe exploitatiebegroting op. Doe onderzoek naar de mogelijkheden en resultaten van uitbesteding van het beheer van het gebouw.	●	●

●: aanbeveling overgenomen/uitgevoerd, ●: aanbeveling gedeeltelijk overgenomen/uitgevoerd, ●: aanbeveling niet overgenomen/uitgevoerd, x: geen reactie op aanbeveling of aanbeveling niet meer van toepassing

Bijlage 2 -Bestuurlijke reacties en nawoord rekenkamer

Bestuurlijke reactie dagelijks bestuur stadsdeel West

Graag melden wij u de goede ontvangst van het concept onderzoeksrapport "Opvolgingsonderzoek Zwemmen in De Baarsjes" van de Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam.

Wij stellen met plezier vast dat u in het rapport concludeert dat stadsdeel West grotendeels uitvoering heeft gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport "Zwemmen in De Baarsjes".

Hieronder gaan we in op de onderdelen van uw rapport.

Onderscheid maatschappelijke en commerciële functies van Sportplaza Mercator

Het onderscheid tussen maatschappelijke en commerciële activiteiten van het zwembad is door ons destijds doelbewust niet gemaakt. Het argument was dat de commerciële activiteiten financieel bij kunnen dragen aan de maatschappelijke activiteiten. Dit zien we terug in een realistische exploitatiebijdrage. Het reguliere toezicht op de bedrijfsvoering van Sportplaza Mercator geeft ons een realistisch beeld van de baten van zowel de maatschappelijke als de commerciële activiteiten.

We delen uw opmerking dat het voor een zwembad onmogelijk is om de kosten te verdelen in maatschappelijk en commerciële functies. Wij vragen dat dan ook niet van Sportplaza Mercator. Inmiddels heeft Sportplaza Mercator een financiële buffer opgebouwd om een eventuele tegenvaller in de exploitatie op te kunnen vangen. Mede daardoor blijft de maatschappelijke functie van het zwembad gewaarborgd. Dat is ook wat wij beogen met de exploitatiebijdrage.

Afspraken over het exploitatieresultaat en beëindigingsafspraken

Het zwembad is al een aantal jaren financieel gezond. Wij dragen met een exploitatiebijdrage bij aan de maatschappelijke functie van het zwembad. In het geval dat Sportplaza Mercator door een tekort op de exploitatie niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen en failliet gaat, krijgen wij de beschikking over de grond en de gebouwen. We overwegen niet om, in geval van financiële nood, de exploitatiebijdrage te verhogen. De consequentie hiervan is dat wij dan op zoek gaan naar een andere kandidaat voor beheer en exploitatie van het zwembad. Dit is ook een keuze die wij bewust hebben gemaakt.

Afspraken over bestemmen van een positief rekeningresultaat

We onderschrijven uw conclusie dat de afspraak die wij met Sportplaza Mercator hebben gemaakt over een positief rekeningresultaat dat naar de algemene reserve gaat, effectief is. Onze exploitatiebijdrage is bedoeld als bijdrage aan het beheer en exploitatie van de gehele sportaccommodatie, om het mogelijk te maken dat bewoners gebruik kunnen maken van het zwembad. Het stadsdeel vervult daarbij een regiefunctie en houdt toezicht op de exploitatie van Sportplaza Mercator. Ons inziens past het niet bij onze regierol en de aard van onze financiële bijdrage om een eventueel positief exploitatieresultaat te verdelen tussen het stadsdeel en Sportplaza Mercator.

Een toevoeging aan de algemene reserve is een effectieve manier om de financiële positie van het zwembad te versterken en ons gezamenlijk doel, een toegankelijk zwembad voor de bewoners van Amsterdam, te blijven realiseren.

Tariefaanpassingen goedgekeurd door het stadsdeel en controle op de exploitatie van Sp*ortplaza Mercator

We stellen vast dat u concludeert dat deze aanbevelingen zijn uitgevoerd.

Bestuurlijke reactie dagelijks bestuur stadsdeel Zuid

Hierbij reageren wij op de toezending van uw concept rekenkamerbrief getiteld "Opvolgingsonderzoek Zwemmen in De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer en Zuideramstel" als resultaat van uw gehouden opvolgingsonderzoek.

De opbouw van uw rapport is overzichtelijk en de samenvatting en opvolging van de aanbevelingen in de brief zijn helder geformuleerd.

Uw opvolgingsonderzoek heeft betrekking op twee zwembaden met een particuliere exploitatie en ons zwembad het De Mirandabad met een gemeentelijke exploitatie. De exploitatie van een particulier zwembad en een gemeentelijk zwembad zijn ons inziens niet één op één met elkaar te vergelijken.

In Stadsdeel Zuid wordt gewerkt met een stadsdeelbrede kostenverdeelstaat. Dit betekent dat alle apparaatskosten (inclusief doorbelasting van personeelslasten) worden doorberekend aan de verschillende afdelingen binnen de stadsdeelorganisatie. De apparaatskosten worden dus ook doorberekend aan het De Mirandabad.

In het jaarlijkse exploitatietekort, dat u heeft berekend op € 3,3 miljoen, zat zowel in 2008 als in 2012 een groot bedrag aan doorbelasting van apparaatskosten en kapitaalslasten. Het tekort is daardoor ons inziens niet te vergelijken met de bijdrage ad € 1,8 miljoen die stadsdeel Nieuw-West kwijt is aan de exploitatie van het Sloterparkbad. In Nieuw-West worden namelijk de apparaatskosten niet doorberekend aan het zwembad.

In het exploitatietekort van het De Mirandabad zijn ook onderhoudskosten opgenomen. De afgelopen jaren waren de kosten voor het dagelijks onderhoud relatief hoog, omdat het zwembad voor de keuze stond voor sloop of renovatie. Om bovenstaande redenen onderschrijven wij dan ook niet uw conclusie dat het De Mirandabad een ondoelmatige exploitatie heeft.

U hebt geconstateerd dat het dekkingspercentage (aandeel van de kosten, exclusief kapitaallasten- en huurlasten, dat werd gedekt door de baten, exclusief exploitatiesubsidie) in 2012 43% was ten opzichte van 37,5% in 2010. Een verhoging die u toeschrijft aan een vermindering van de personeelslasten en door de uitbesteding van een deel van het beheer van de installaties (aanbeveling 3). Beide argumenten komen voort uit de renovatie, van met name de installaties, in 2013. De financiële effecten hiervan worden zichtbaar in 2014. Dit zal resulteren in een flinke verhoging van het dekkingspercentage.

Uw aanbeveling voor het beperken van de oppervlakte water (aanbeveling 5) hebben wij uitgebreid in overweging genomen. Deze heeft plaatsgevonden in het kader van het project De Mirandastreek waarin het zwembad gesloopt en (in de naaste omgeving) nieuw gebouwd zou worden in een efficiënte, niet-subtropische, uitvoering. Hiertoe heeft de stadsdeelraad in 2010 echter weloverwogen niet besloten. Wij hebben ervoor gekozen het zwembad te renoveren. In 2013 is ruim € 4 miljoen ingezet om het zwembad toekomstbestendig te maken en daarbij

hebben we kritisch gekeken naar de verhouding zwembadwater en bezoekers. Uitgangspunt hierbij was dat het De Mirandabad een breed aanbod nastreeft, zowel recreatief, sportief en therapeutisch. Ook groei van het aantal bezoekers van 350.000 naar 400.000 per jaar is hierin meegenomen.

Wij noemen de vernieuwde attracties (glijbanen, peuterbad en waterplayground), het (beter) verhuurbaar maken van in- en uitpandig vastgoed, het verhogen van het zwemlesaanbod, het uitbreiden van de verhuur van zwembadwater aan zwemscholen, een structurele verlaging van de energielasten (minimaal 23%) en de al eerder genoemde uitbesteding van het beheer van de installaties. Ook hiervan zullen de financiële effecten zichtbaar worden in 2014.

Daarnaast hebt u aanbevolen de wenselijkheid van een doelgroepenbad te bezien (aanbeveling 5). Hiervoor heeft de stadsdeelraad, na het positieve resultaat van het haalbaarheidsonderzoek, eind 2012 besloten een krediet te verstrekken voor het in 2014 te realiseren doelgroepenbad naast het De Mirandabad.

Vanuit de wens uit het Programma-akkoord 2010-2014 voor 'rationalisatie van sport', is in 2011 gestart met een haalbaarheidsonderzoek voor het 'op afstand zetten' van Sport ("Ambitiedocument Afdeling Sport, Amsterdam Stadsdeel Zuid"). Hierbij is nagegaan of de doorbelasting van personeelskosten aan de sportaccommodaties (waaronder het De Mirandabad) verantwoord zijn (aanbeveling 4). Deze bleken niet verantwoord en sindsdien is stadsdeel Zuid de stedelijke aanjager voor de 'Herinrichting Sport' van de gemeente Amsterdam. Daarbij wordt het (in een te kiezen mate van) op afstand zetten van Sport overwogen met als doel efficiency en kostenbesparing. Dit gaat verder dan uw aanbeveling een doorberekening van kosten op grond van werkelijk gemaakte uren te overwegen (aanbeveling 4).

Naar verwachting zullen de effecten van de 'Herinrichting Sport' vanaf 2015 zichtbaar worden.

Wij verzoeken u onze reactie op te nemen in uw rekenkamerbrief.

De rekenkamer heeft geen bestuurlijke reactie van het dagelijks bestuur van stadsdeel Nieuw-West ontvangen.

Nawoord rekenkamer

De rekenkamer dankt de dagelijks besturen voor hun reactie.

De aanbevelingen die de rekenkamer heeft gedaan aan de zwembaden met een particuliere exploitatie zijn er op gericht de risico's te beperken die uit een dergelijke manier van exploiteren voortvloeien voor de gemeente. Geen onderscheid willen maken tussen de maatschappelijke en de commerciële activiteiten van een zwembad, zoals stadsdeel West doet, is een politieke keuze, die leidt tot een hoger risiconiveau. Overigens kan een particuliere exploitant wel voor een groot deel onderscheid maken tussen maatschappelijke en commerciële activiteiten, zoals de particuliere exploitant van het Sloterparkbad heeft aangetoond.

Het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid acht gemeentelijke en particuliere exploitatie van zwembaden niet te vergelijken. In dit verband wijst het dagelijks bestuur vooral op de doorbelaste apparaatskosten, die in Nieuw-West niet zouden worden doorberekend aan het Sloterparkbad. De rekenkamer merkt hierover op dat de genoemde doorbelaste

kosten onderdeel uitmaken van de gemeentelijke exploitatie van het zwembad. Zowel in het onderzoek als nogmaals in deze reactie heeft het stadsdeel aangegeven dat intern is bediscussieerd of er een andere manier van doorbelasting mogelijk was. Deze discussie heeft echter niet tot veranderingen in de doorbelasting geleid. Overigens heeft ook het Sloterparkbad te maken met doorbelaste apparaatskosten, namelijk die van de moederorganisatie van de exploitant. Die zijn inderdaad een stuk lager.

De rekenkamer wil hierover verder een meer principiële opmerking maken. Het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuid acht gemeentelijke en particuliere exploitatie van zwembaden niet te vergelijken. De rekenkamer is echter van mening dat als de kosten van verschillende vormen van exploitatie niet duidelijk kunnen worden gemaakt er geen goede afweging kan worden gemaakt tussen de wenselijkheid van gemeentelijke of particuliere exploitatie.

Het dagelijks bestuur geeft in zijn reactie verder aan dat de onderhoudskosten in de afgelopen jaren relatief hoog waren door de renovatie van het zwembad. Voor de renovatie waren de onderhoudskosten echter ook al hoog, juist door de ouderdom van het zwembad. Of dit in de komende jaren minder wordt, zal moeten blijken.

Gezien het dekkingspercentage van het De Mirandabad van 43% (waarbij de norm 80% tot 90% is) blijft de rekenkamer dan ook bij zijn conclusie dat in de komende jaren de doelmatigheid van de exploitatie van het zwembad de nodige aandacht vereist.